MAARDU TERVISEKESKUS

Magistritöö
Autor Jekaterina Klišova
Juhendajad Toomas Tammis, Tarmo Teedumäe
Arhitektuuri ja linnaplaneerimise osakond
Eesti Kunstiakadeemia 2020

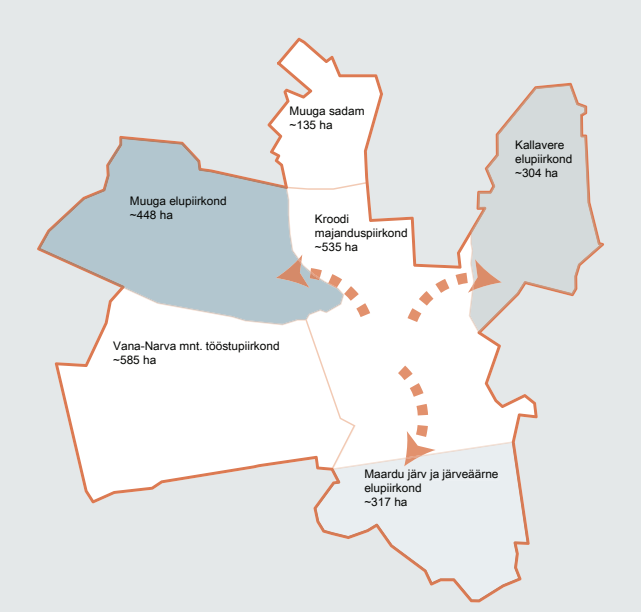
Muuga sadam ~135 ha
Kallavere elupiirkond ~304 ha
Muuga elupiirkond ~448 ha
Kroodi majanduspiirkond ~535 ha
Vana-Narva mnt. tööstupiirkond ~585 ha
Maardu järv ja järveäärne elupiirkond ~317 ha

MAARDU

Tänu enda omapärase struktuurile eristub Maardu teistest Eesti linnadest. Ajaloolise tausta pärast on Maardule iseloomulik eripärane linnaosade paigutus, kus elamine jääb linna serva ning tööstusalad asuvad linna keskel. Maardu koosneb selgelt eristuvatest ning kohati halva omavahelise ühendusega aladest.

Muuga aedlinn
Kallavere
Maardu järv

MAARDU ELUPIIRKONNAD

Kuuest piirkonnast elavad Maardu elanikud kolmes – Muugas, Kallaveres ja Maardu järveäärses elupiirkonnas. Kallavere on Maardu rahvarohkeim elamurajoon ning Maardu administratiivkeskus.

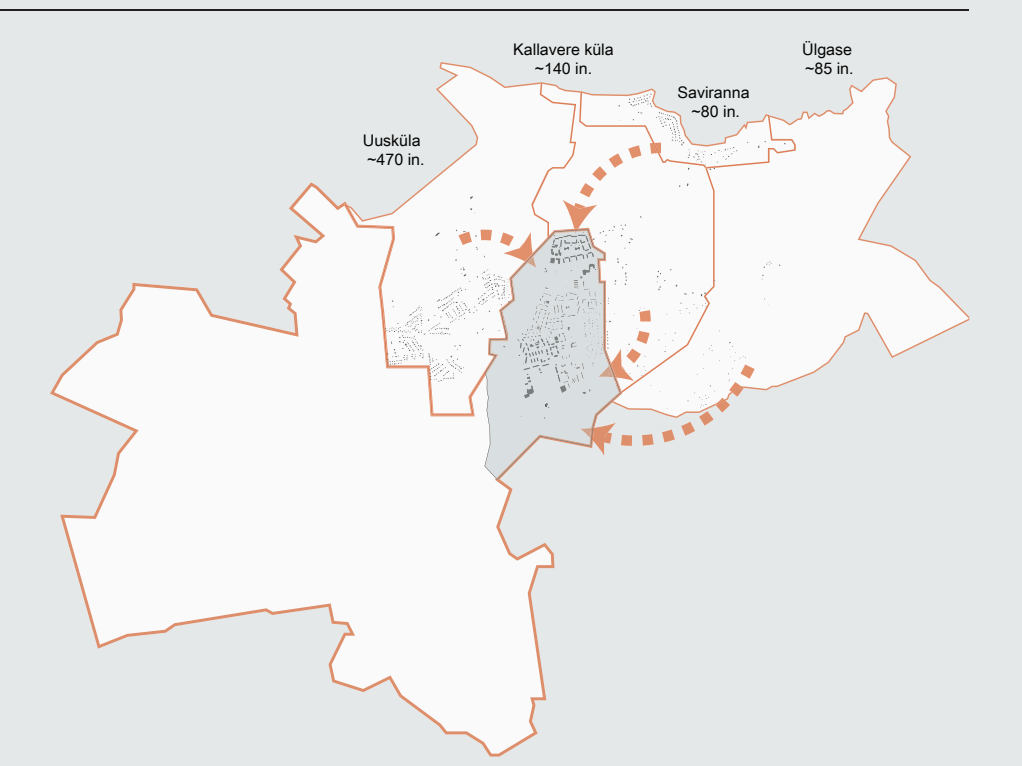

KALLAVERE

Alal pindalaga 3 km² elab ligikaudu 15 000 inimest. Kallavere elanikke arv on ligilähedaselt võrdne Rakvere omaga, kuid pindala on 3,5 korda väiksem. Lisaks Kallavere täidab ka keskusefunktsiooni naaberkülade elanikke jaoks.

KORTERMAJAD

Kallavere elupiirkonnale on iseloomulikud korterelamud, mis on enamasti koondatud linnaosa keskele. Seal leidub vanemaid 2-5 korruselisi kortermaju, mis asuvad kesk- ja lõunaosas ning ka 9 ja 16 korruselisi, mis paiknevad linnaosa ääres.

ERAMAJAD

Kortermajade kõrval asub madalate eramute ala, mis annab tunde, et asud maal.

RAHVASTIKU JAOTUS

Kallavere elanikkond koosneb peaaegu 90% ulatuses kogu Maardu elanikkonnast, mille jaotus linnaosas on ebavõrdne: 60% elab piirkonna põhjaosas ning ülejäänud elab kesk- ja lõunaosas.

IGAPÄEVA ELU

Kõik vajalikud igapäeva teenused asuvad peatänava suhtelises läheduses. Tänu oma suhteliselt väikesele suurusele, ei vaja Kallavere elanikud auto kasutamist. Teekond ühest linnaosa servast teiseni võtab jala käies umbes 20 minutit.

KÄSITLEV ALA

Kahe elamistsooni vahele jääb suur roheala, mille üheks osaks on park Nadežda ning teiseks tühermaa. Hetkel ala on kasutatud vaid osaliselt, kuigi omab suurt linna keskuse potentsiaali.

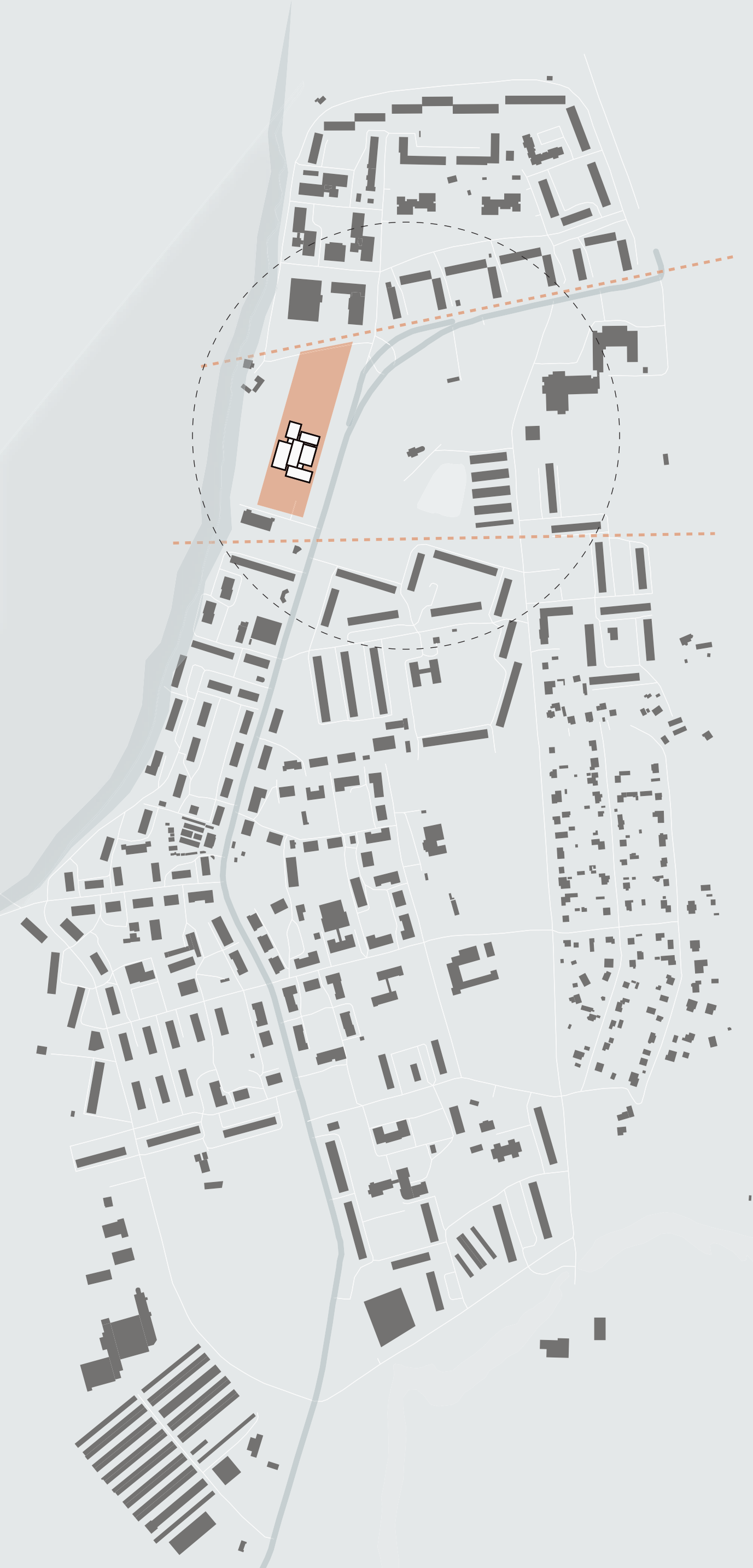

LINNAKESKUS

Maardu on võrdlemisi noor linn, mis erineb teistest oma eripärase struktuuriga, kus kõik elupiirkonnad asuvad linna piiril. Sellest tulenevalt puudub piirkonnas selgelt eristatav linnakese. Lisaks oli Maardu kaua aega Tallinna asula ja selle elanikud käisid vajalike tervishoiu teenuste saamiseks pealinnas.

Magistritöö üheks eesmärgiks on Kallavere linnaossa uue tervisekeskuse rajamine, mis pakuks elanikele nõutavaid tervishoiu teenuseid ja täidaks linnakeskuse funktsioone. Uue tsentri tekkega kaob elanikel vajadus siduda oma argipäeva elu naabervaldade või –linnadega, sest vajalikke teenuseid saab kätte oma kodu lähedalt.

Rajatav tervisekeskus asub Kallavere pargiga ühises rohealas kallaku ja peatänava vahel. Magistritöö tegeleb eelmainitud piirkonna aktiveerimisega ning selle funktsioonide ümber korraldamisega.

TERVISEKESKUS

Tänase päeva esmatasandi tervishoiuasutused ei ole külastajale atraktiivsed ei funktsionaalselt ega tüpoloogiliselt. Pikkade pimedate koridoride ja ravimilõhnade rohkus on inimesele eemaletõukav ning ebameeldiv. Käesolev magistritöö tegeleb tervisekeskuse, mille põhiosaks on tervis, tähenduse selgitamisega.

Magistritöö eesmärgiks on muuta inimeste arusaama tervisest - terve ei tähenda enam pelgalt haiguse puudumist, vaid vaimse, füüsilise ja sotsiaalse heaolu seisundit. Töös käsitlen ühiskonda, keskkonda ja inimese käitumist kui tervist mõjutavaid tegureid. Tervisekeskuse arhitektuurse lahendusega mõjutan inimeste elustiili ja käitumist, annan võimaluse tunda ennast hästi olles tervishoiu asutuse läheduses ja sees, muutes sellega ka arusaama arstidest.

PEATÄNAV

Ala keskelt jookseb peatänav Keemikute, mis ühendab Kallavere otsi. Suurem osa ärist asub peatänava ääres. Samuti peatänaval sõidavad linnabussid.

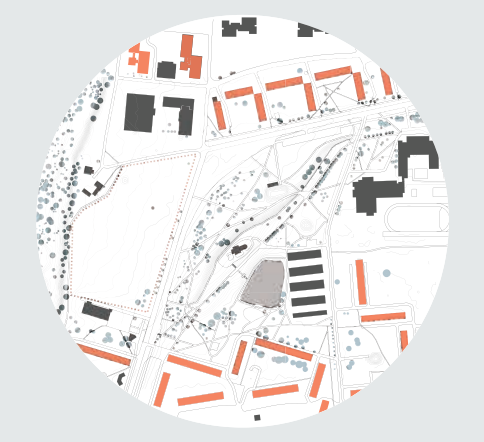

KORTERMAJAD

Projekti ala on piiritletud kahelt poolt kortermajadega.

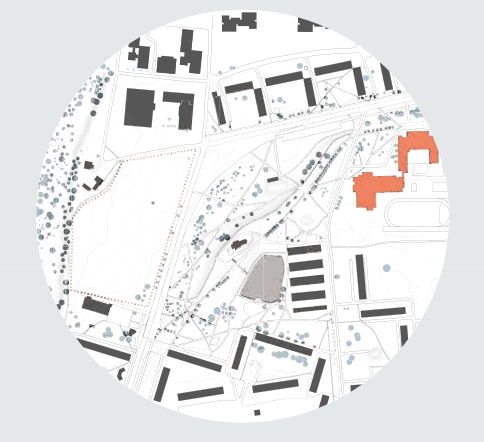

KOOL JA SPORDIHOONE

Ala ääres asub Maardu gümnaasium koos spordihoonega, mida kasutavad nii õpilased, kui ka kohalikud.

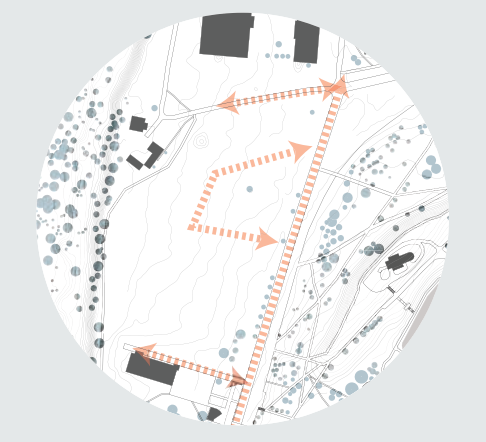

OLEMASOLEV OLUKORD

Krunt, kuhu tervisekeskus on planeeritud, on tühermaa. Hetkel kasutatakse seda parklana. Põhiline liikumine toimub mööda peatänavat, poodide ees ning pargitud autode vahel.

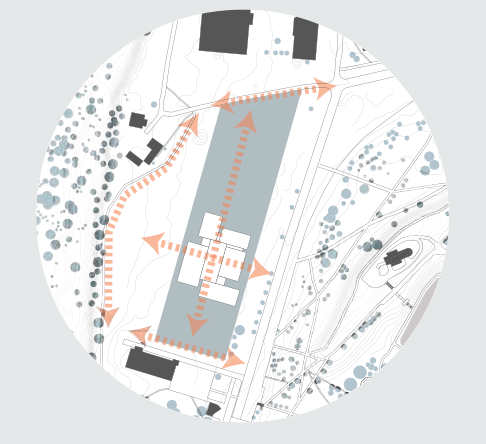

UUS OLUKORD

Tervisekeskuse rajamisega muutuvad olemasolevad ja tekivad uued liikumisteed. Tervisekeskuse arhitektuurne lahendus kutsub inimesi muuta oma tavapärast liikumistrajektori ja külastada tervisekeskust ja selle väliala.

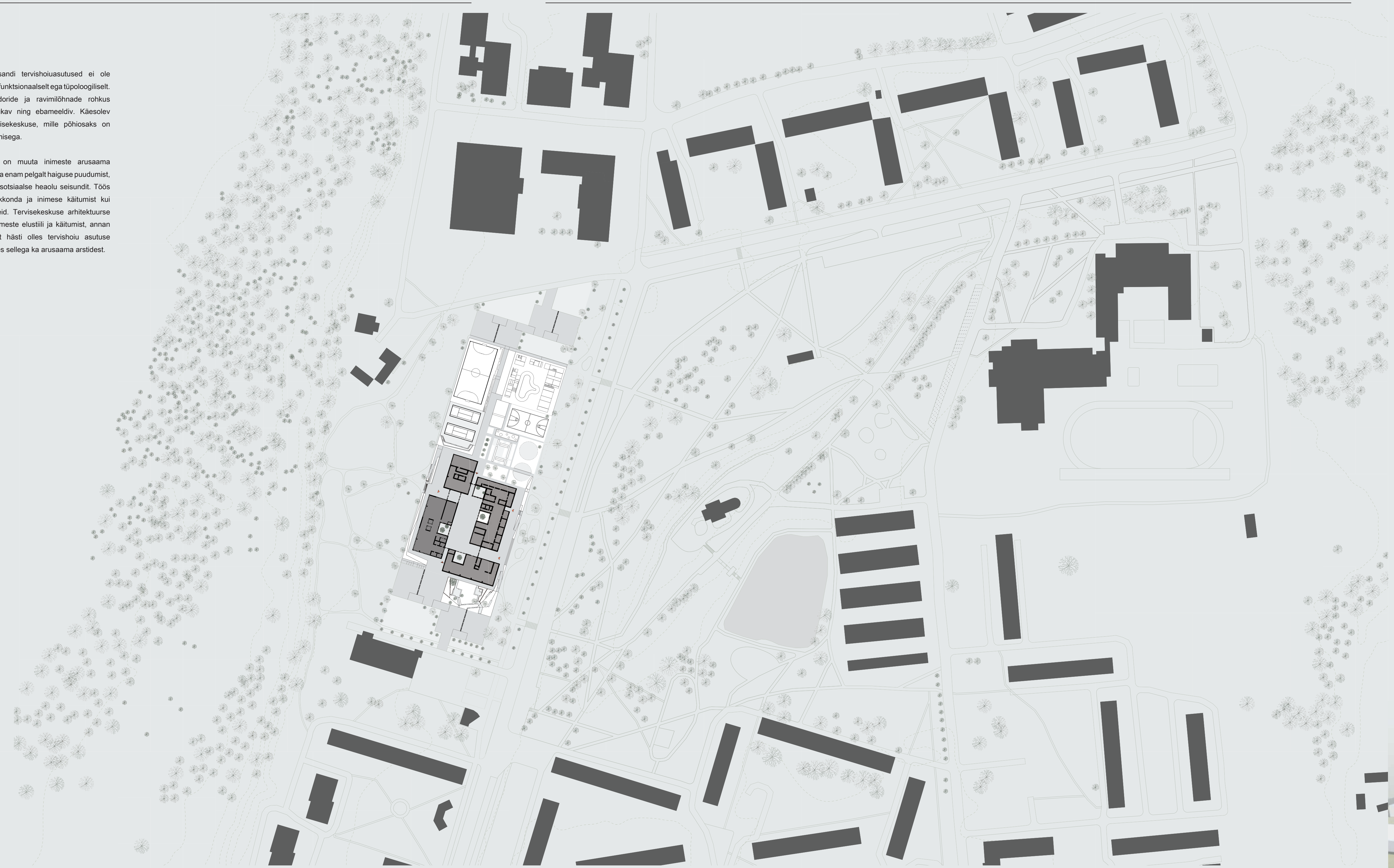

ASENDIPLAAN M 1:1000

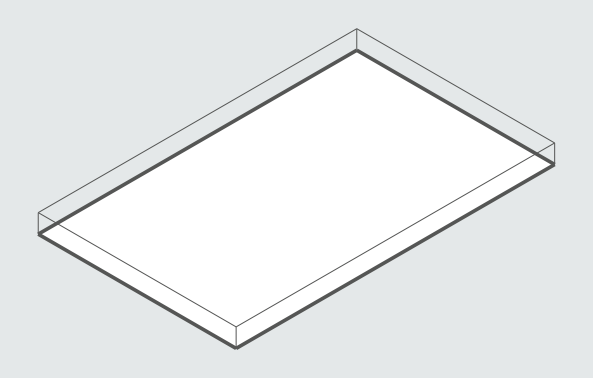

MAHT

Tervisekeskuse maht hõlmab pindala suurusega 2800 m².

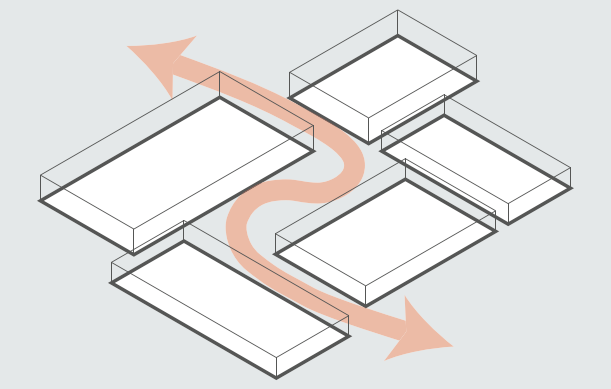

LIIKUMINE

Selleks, et sobituda keskkonda ja luua uusi suunasid, maht on lõhutud viieks osaks. Iga hoonemaht täidab oma funktsiooni.

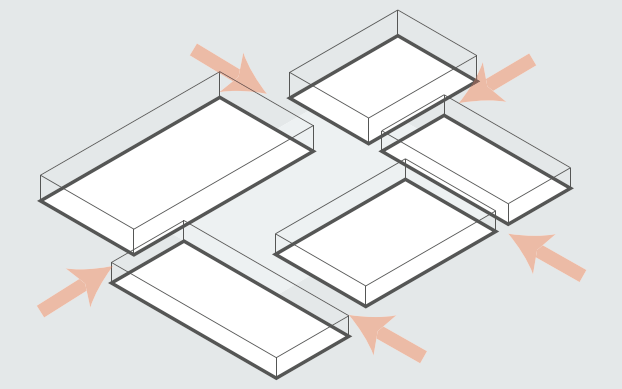

SISSEPÄÄSUD

Tänu lõhutud mahule majja saab siseneda igast küljest.

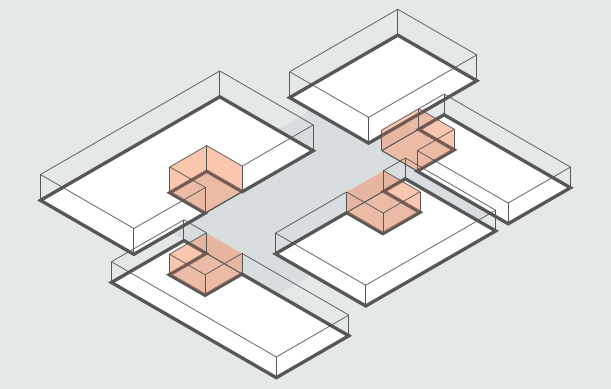

SISEÕUED

Siseõued, mis asuvad neljas hooneosas täidavad mitut funktsiooni: toovad päevavalgust hooneosadesse, seovad neid vahealaga ning pakuvad töö- ja puhkekohti tervisekeskuse kasutajatele.

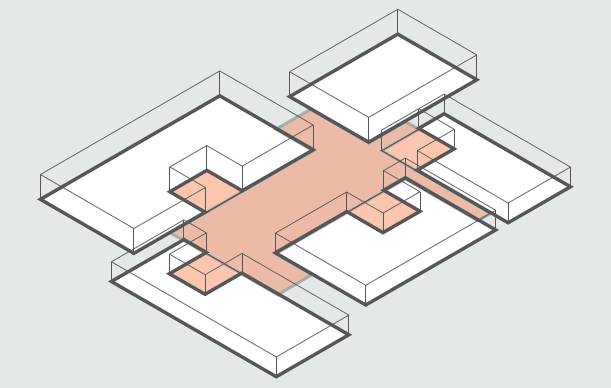

VAHEALA

Siseõued koos vahealaga moodustavad avatud ala, mida kasutatakse igapäevaselt ning ka ürituste ajal

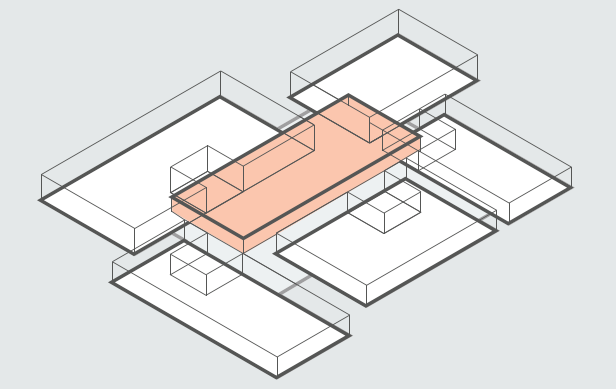

KLAASKATUS

Hoonemahud on ühendatud klaaskatusega, mis asub vaheala kohal. See toob päevavalgust mahtude vahele ja loob sidet taevaga.

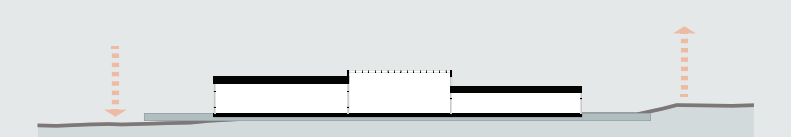

MAASTIK

Krudni maastik ei ole tasane. See langeb krundi kogu ulatuses ja lisab krundile mängulilust.

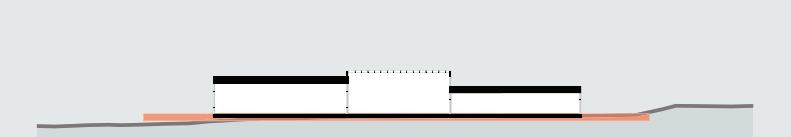

PAEPLAAT

Hoone on paigutatus paeplaadile, mis tuleb maastikust välja ja meenutab paekivi kihti.

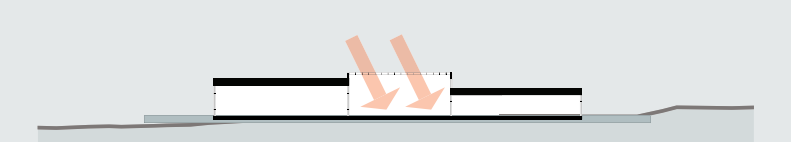

VALGUS

Maja keskosa kohal on klaaskatus, mille tõttu kinniste hoonemahude vaheala on valgusküllane.

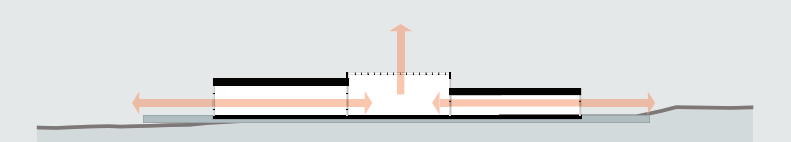

VAATED

Hoone on igas suunas läbivaadatav, mis loob väliskeskonna paremat sidet hoonete mahtudega.

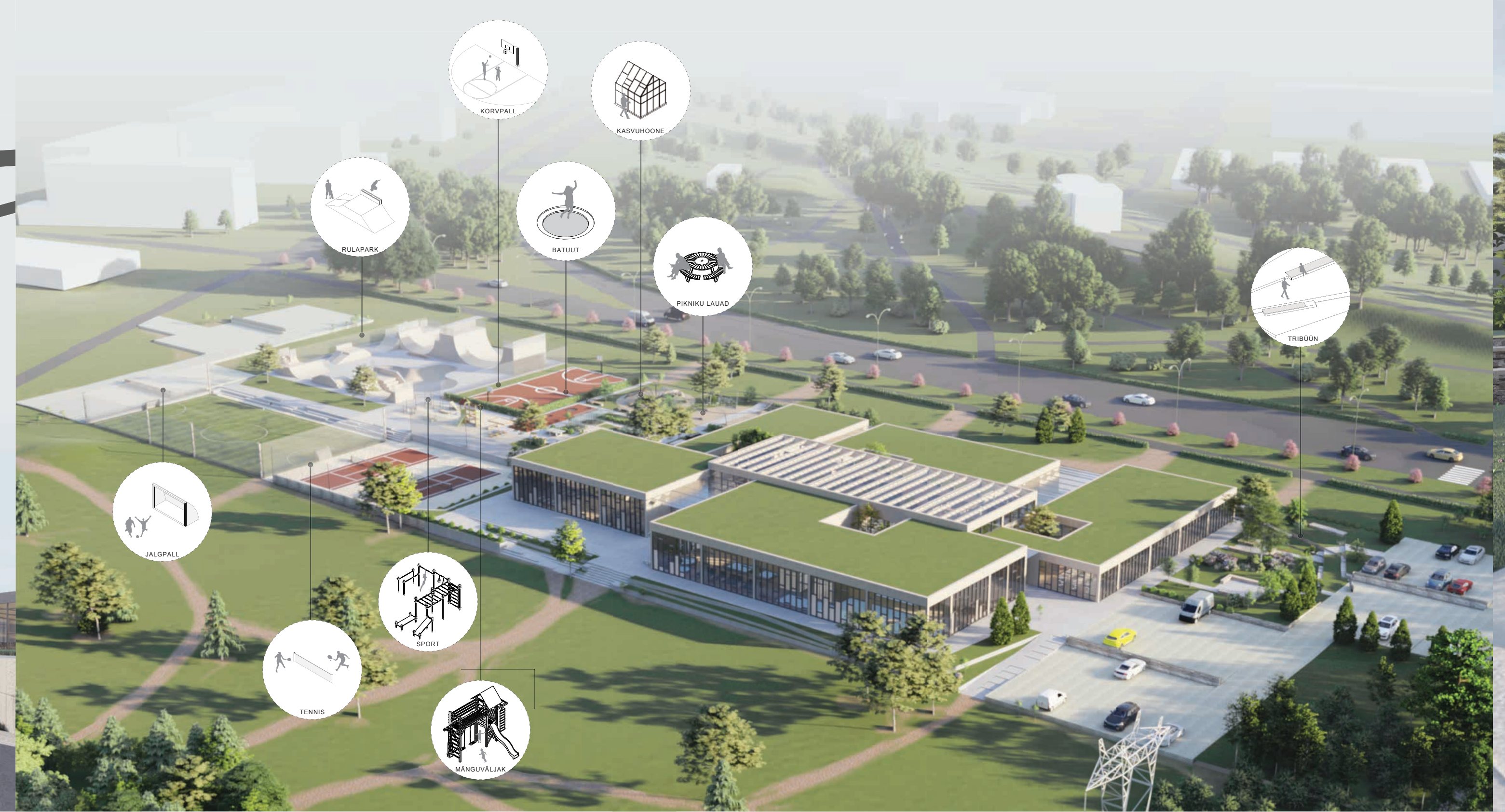

VAHEALA ISTUMIS- JA LILLEKASTID

VÕIMALIKUD KOKKUPANEMISE VARIANDID

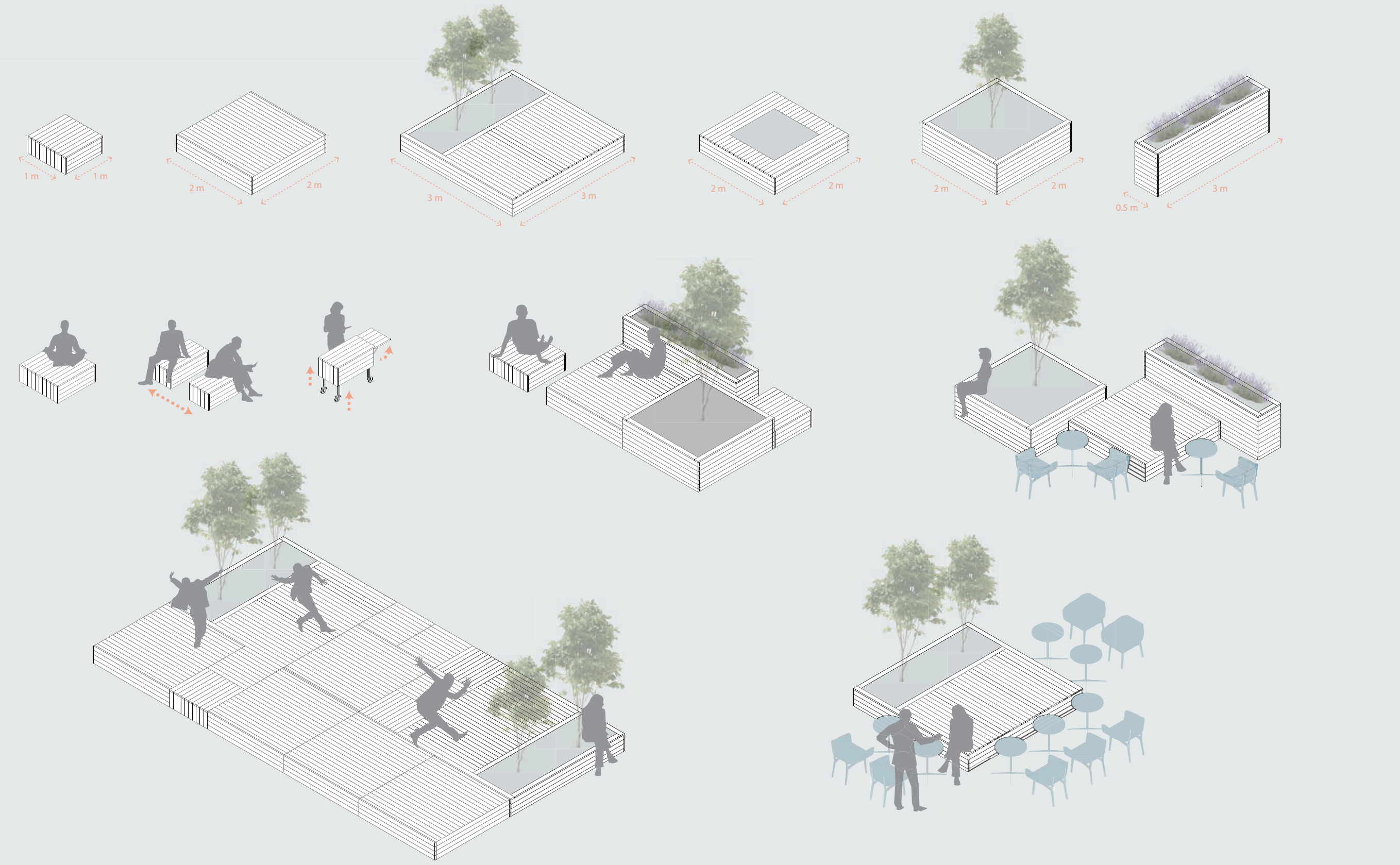

VÕIMALIKUD VAHEALA RISTKASUTUSE STSENAARIUMID

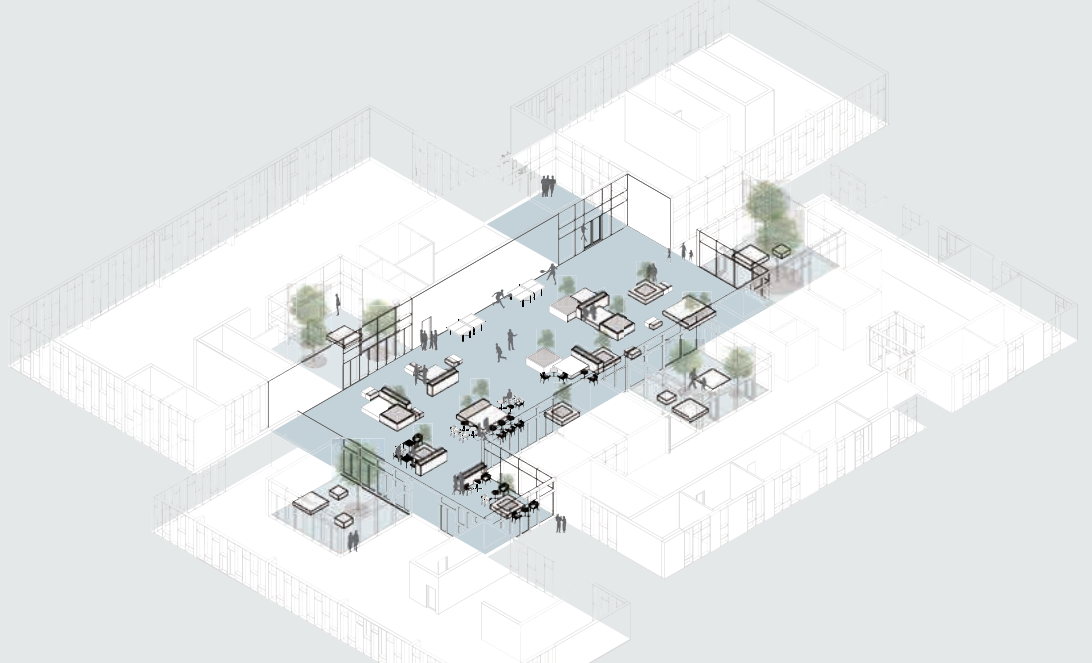

TAVAPÄEV

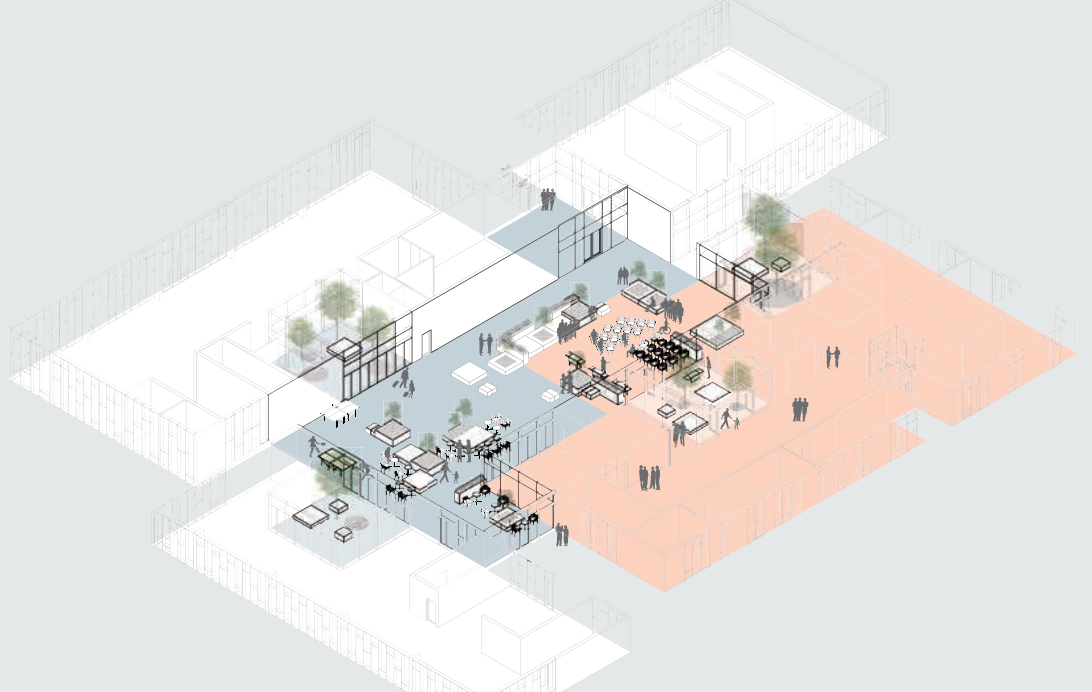

SEMINAR

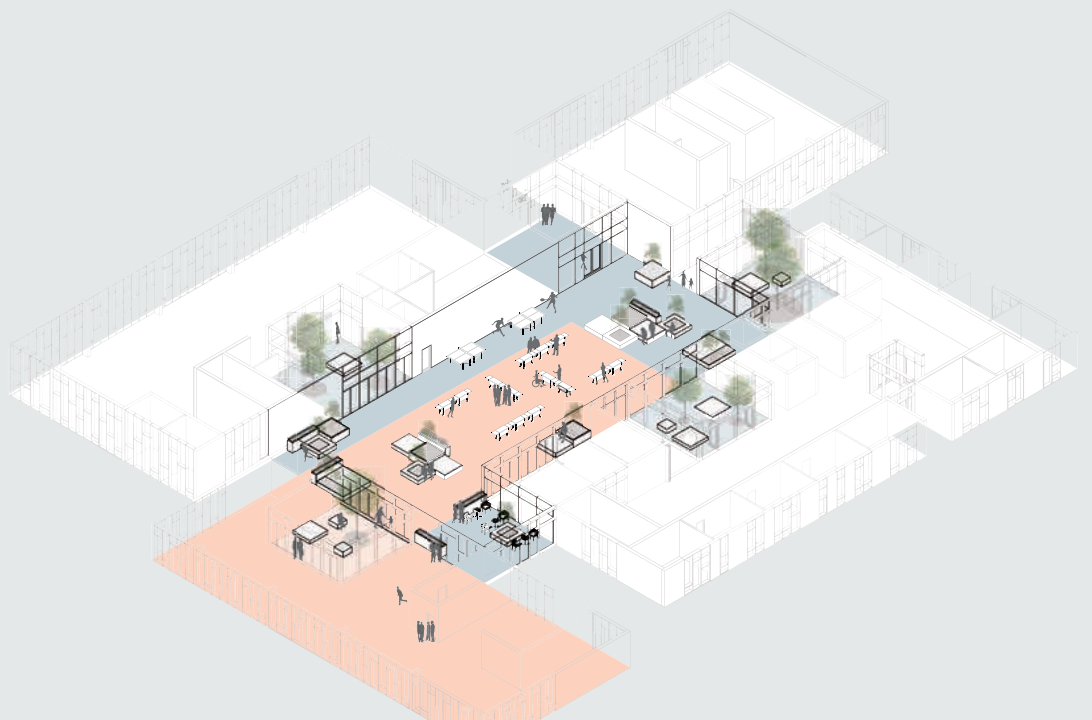

RAAMATULAAT

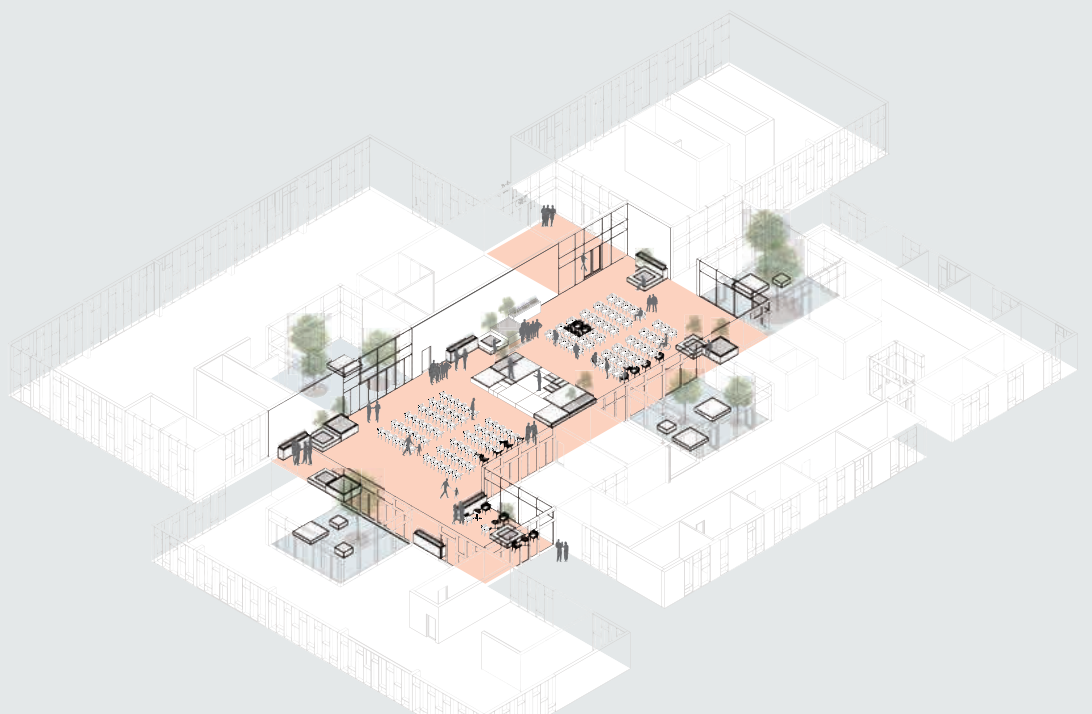

KONTSERT

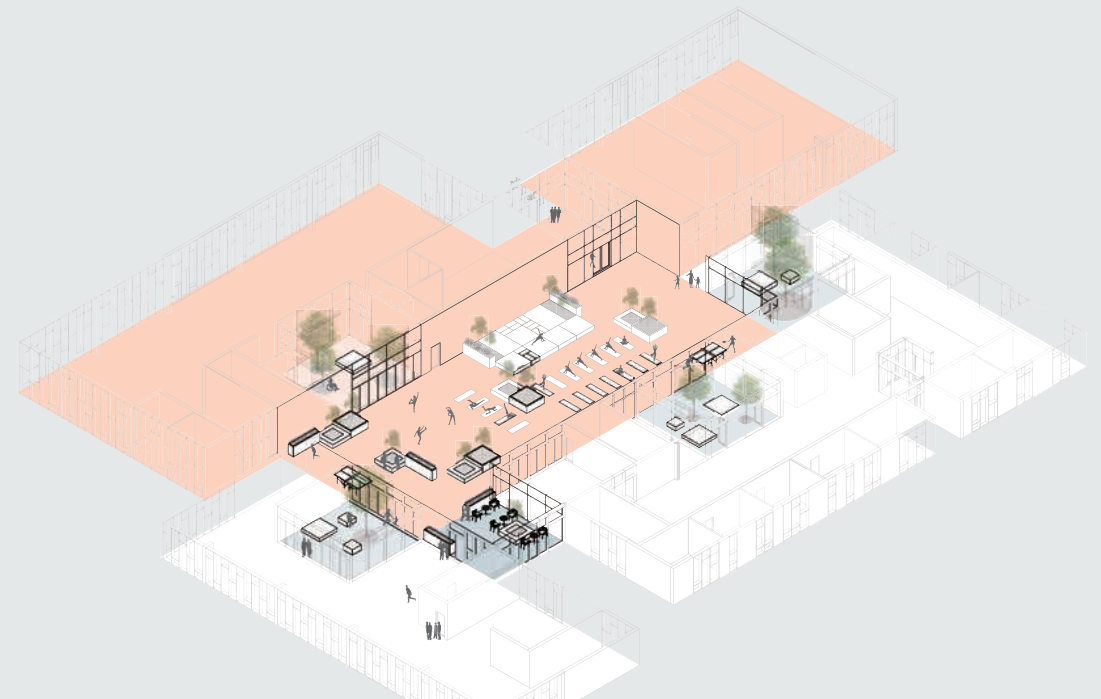

SPORDIPÄEV

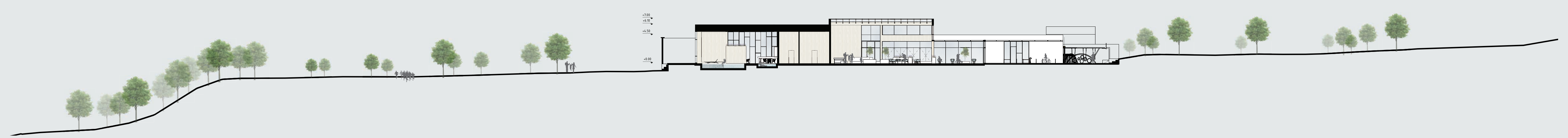

LÕIGE A-A M1:200

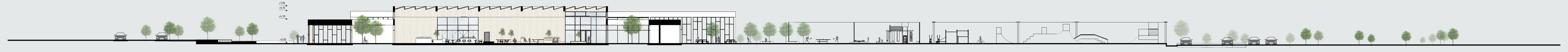

LÕIGE B-B M1:200

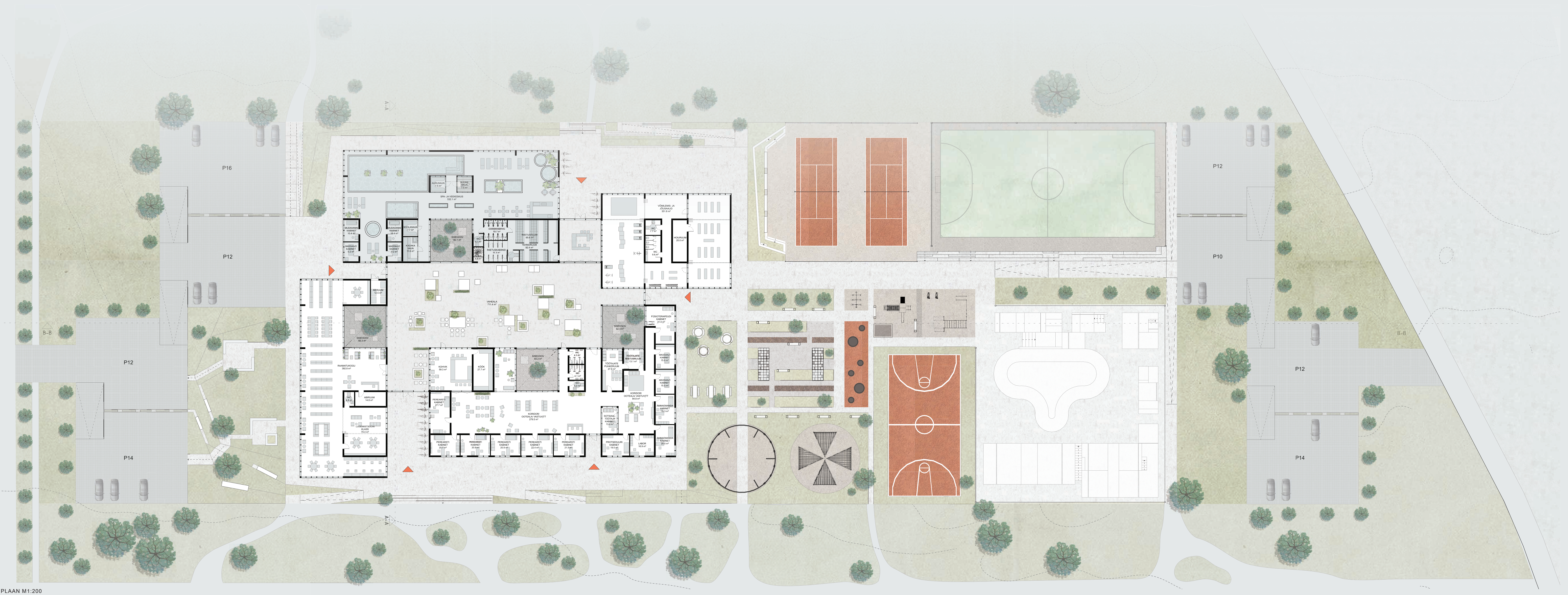

PLAAN M1:200

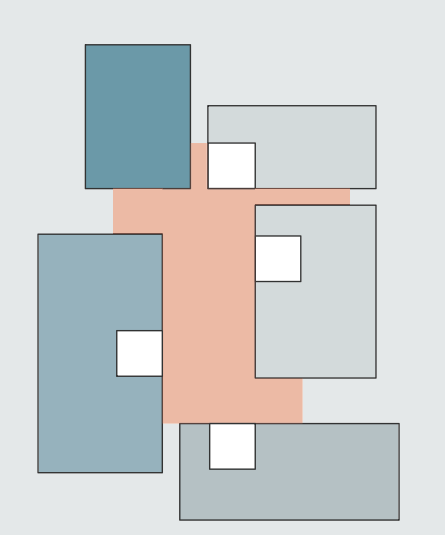

FUNKTSIOONID

Tervisekeskus jaguneb viieks osaks: perearstikeskus, huvikool, spordiala, spa- ja veekeskus ning ühisala.

🟧	Vaheala
⬜	Perearstikeskus
⬜	Huvikool
🟦	Spordiala
🟦	Spa- ja veekeskus
☐	Siseõu

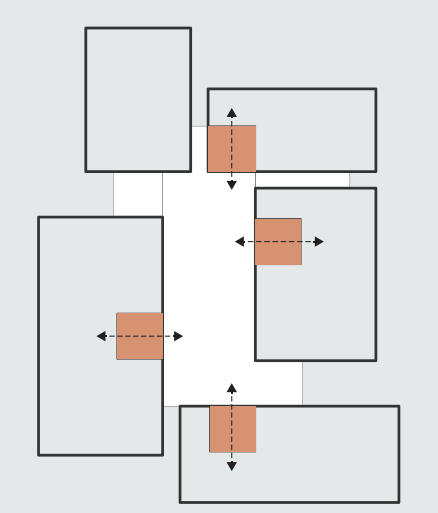

SISEHOOVID

Sisehoovid loovad visuaalset sidet ühisalaga, mis annab külalistele avaruse tunnet. Lisaks, hoove on võimalik kasutada vaba aja veetmise, perearstiga kohtumise ja õppimise jaoks. Soojadel päevadel hoovide uksed on avatud luues ühisalaga ühe terviku.

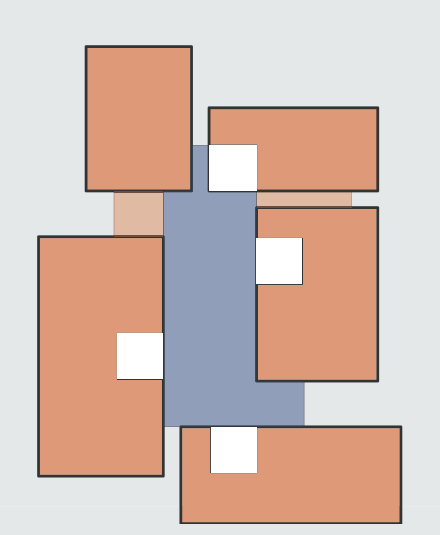

KÜLM JA SOE TSOON

Iga tervisekeskuse osa on iseseisev plokk. Külm ühisala, mis asub keskel, on ümbritseva välisala jätk. Seal leidub kohti nii spordi tegemiseks kui ka puhkamiseks. Soojad plokid ühisala ümber on privaatsemad ja toimivad samamoodi iseseisvalt.

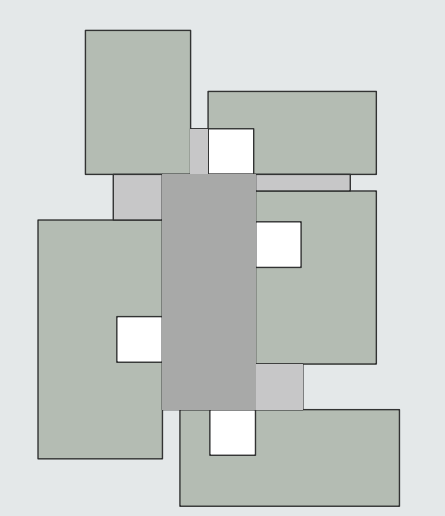

KESKKONNASÕBRALIKKUS

Õhukvaliteedi parandamiseks ja energiakoguse vähendamiseks on tervisekeskuse katused kaetud muruga. See puhastab õhku ning kogub vett, mida hiljem kasutatakse hoones. Ühisala katus on kaetud läbipaistvate päikesepaneelidega, varustades hoone vajaliku energiaga.

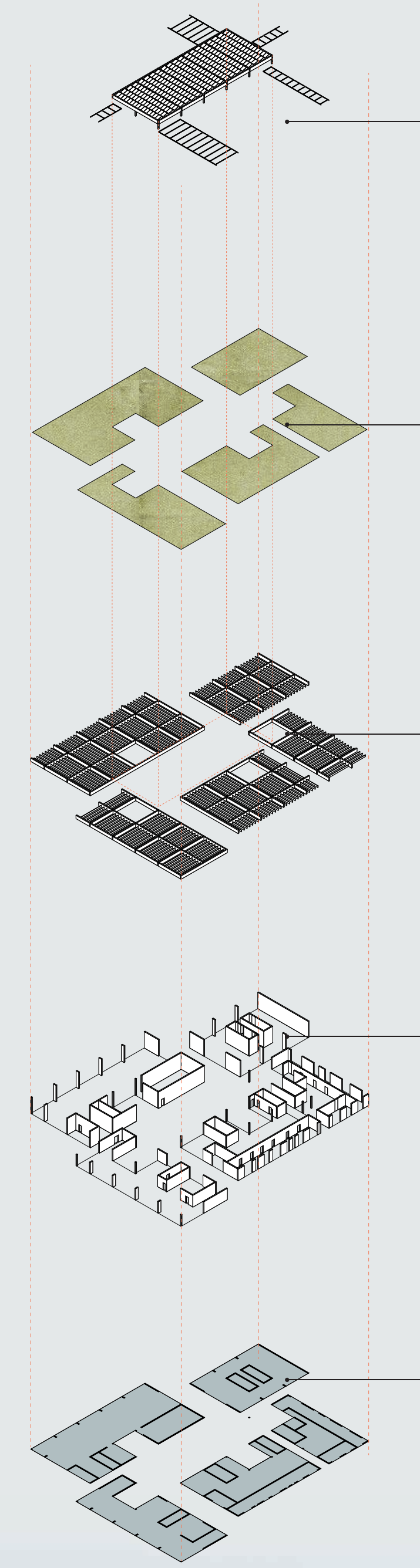

KATUSE KONSTRUKTSIOON

Vaheala katus: liimpuittalad, läbipaistvad päikesepaneelid.
Sissepääsude katused: terastalad, klaas.

MURUKATUS

Ulatuslik rohekatus (taimed kasvavad looduslikult, ei nõua palju hooldamist).

KATUSE KONSTRUKTSIOON

Kahte tüüpi liimpuittalad.

KANDEV KONSTRUKTSIOON

Postid, seinad.

PÕRAND

Põranda materjaliks on kasutatud puitu.